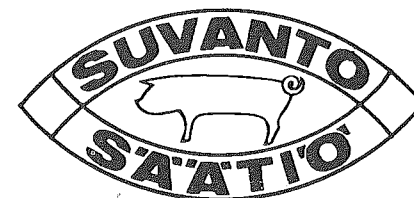

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1992
KESÄKUU

Vanhoja tuttuja tavattiin ja nuorempaa polvea tehtiin tutuksi Lempäälässä 9. 6. 92. Sakkolalaiset viettivät silloin juhlia maan 75-vuotisen itsenäisyyden kunniaksi.

Sakkolalaisilla itsenäisyysjuhla

Suomi on puolustamisen arvoinen isänmaa

Suvanto-Säätiö järjesti Suomen 75-vuotisen itsenäisyyden kunniaksi juhlatilaisuuden Lempäälässä tiistaina 9. 6. Juhla tosin kutsui mukaansa myös muita kuin karjalaisia ja oli tarkoitettu niin nuorille kuin vanhoillekin.

Erityisesti nuorelle polvelle esitelti itärajan taakse jäänyttä pitäjää Vesilahdessa asuva Yrjö Raaska, Suvanto-Säätiön hallituksen puheenjohtaja. Pitäjäpäälliköksi tittelöity Raaska selvitti vanhan kotipitäjän seutuja valmistamansa kartan avulla.

Myynnissä oli myös pitäjäkirjoja.

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan varapuheenjohtaja Uno Pulakka kertasi Suomen itsenäisyyttä ja sitä edeltäneitä vaiheita eritoten karjalaisten näkökulmasta.

Talvi- ja jatkosodan vuosiin tultaessa hän näki erityisen merkittävänä sen seikan, että suomalaisten henkistä kestävyyttä — kuin myös puolustusjärjestelmää — oli vahvistettu jo edeltäneet parikym-

mentä vuotta.

— Henkinen selkäranka oli merkittävä tekijä sotavuosien koitoksessa, painotti Pulakka.

Kuluneina rauhan vuosikymmeninä hän totesi maata rakennetun parempaan päin.

— Mutta nyt ovia ja ikkunoita suljetaan. Tulevaisuudesta ei ole tietoa — esimerkiksi sitä emme tiedä, millainen on sosiaaliturva kahdenkymmenen vuoden kuluttua, totesi puhuja.

Kaikesta huolimatta hän muistutti vapaan isänmaan arvokkuudesta.

— Tämä on isänmaa, jota kannattaa rakentaa, rakastaa ja tarvittaessa puolustaa, tiivistä Uno Pulakka.

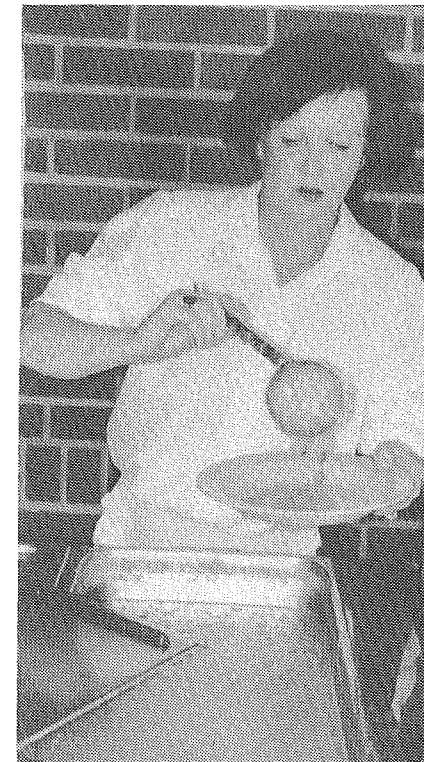
Karjalaisten juhlapäivä piti sisällään vapaata seurusteluaikaa. Tuttuja käteltiin ahkeraan ja tarinoitiin menneet ja tämänpäivän kuulumiset.

Ohjelmassa oli myös musiikkia ja lausuntaa. Soittomiehiksi saapuivat Urjalan pelimannit. Laulua esittivät Aila Heikkilä ja Ilmari Kaarineva, lausuntaa Elli Pulakka.

Tilaa sinäkin Suvannon Seutu

— omaan kotiin tai läheiselle lahjaksi —
— uusia juttuja, tarinoita vuosikymmenten takaa —
— 8 numeroa vuodessa, tilaushinta 70 markkaa —
Suvannon Seutu puh. (931) 748 448 iltaisin

TOIMITUKSEN TUOLI

Aila Heikkilä on monipuolinen karjalaisnainen. Pitopalvelu Kalaasi hoitaa juhlat kuin juhlat ja järjestää tarvittaessa ohjelmaa. Aila itsekkin on laulunaisista. Sopankeiton ja laulunlahjojen näytteitä nautiskeltiin myös Sakkolan väen itsenäisyysjuhlassa Lempäälässä.

Pitäjäkirjat kertovat vanhan kotiseudun historiaa tarkasti, tuvasta tupaani. Kirjoja kannattaa hankkia nuoremmallekin väelle sukujuurien valottajaksi.

Kauniin kesän tervehdys kaikille suvannonseutulaisille!

Keskikesä on käsillä ja kotiseutumatkot parhaassa vauhdissa. Matkailu on innostanut ihmisiä kirjoittamaan, mikä on hyvä asia. Toivottavasti kirjoitushaluja löytyy yhä edelleen. Toivottavasti myös aiheita ja muisteloita syntyy monelta elämän eri alalta, ei vain kotikylämatkoista.

Lempäälässä vietettiin sakkolalaisien ja heidän ystäviensä kera onnistuneet 75-vuotisen itsenäisyyden juhlat.

Seuraava suurempi tapahtuma on edessä elokuussa; pitäjäjuhlat vietetään Tampereella 8—9. 8.

Tapaamisiin ja kirjoittamisiin. Aurinkoista kesää

— mrt

MAKSU-KEHOITUKSISSA VIRHEITÄ!

Suvannon Seudun tilausmaksuista laitettiin kesäkuussa maksukehoituksia.

Valitettavasti liikkeelle lähti myös kymmenittäin aiheettomia maksulappuja; laskut oli jo maksettu.

Turhista maksulapuista tulee ottaa yhteys toimitukseen puh. 931 - 748 448 iltaisin.

Suvannon Seutu pahoittelee laskutuksessa tapahtunutta virhettä.

Viljo Purontaa (oik.) kiitettiin kultamerkillä 9. 6. Juttukaverina Sakkolalaisten juhlissa oli mm. Arvo Meskanen (vas.) Nokialta.

Ansiomerkkejä Purontaalle

Suvannon Seudun pitkäaikaiselle toimittajalle ja perinteentallentajalle Viljo Purontaalle on myönnetty Sotainvalidien Liiton Suuri Ansiomerkki.

Karjalan Liiton myöntämän kultaisen ansiomerkkin hän sai Sakkolaseuran anomana. Merkki luovutettiin 9. 6. Lempäälässä.

Viljo Purontaa osallistui sekä talvi- että jatkosotaan. Varsinaisen elämäntyönsä Purontaa on tehnyt maanviljelijänä Vesilahdessa, missä hän asuu edelleen.

Vuosikymmenien toiminnasta karjalaisissa järjestöissä ja Suvanto-Säätiössä, on Purontaalle myönnetty aikaisemmin hopeinen ansiomerkki.

Viljo Purontaa on ansioitunut aivan erityisellä tavalla kansanperinteen tuntijana ja kerääjänä. Tässä työssä on karjalaisella ja erityisesti Sakkolan perinteellä ollut merkittävä sija. Tässä suhteessa hänen saavu-

tuksensa ovat ylittämättömät.

Suomen murteiden sanakirjan (ent. Sanakirjasäätiö) vastaajana Purontaa on ollut vuodesta 1933 lähtien n. 7000 sanalippua.

Museoviraston tiedonantajana Purontaa on ollut v:sta 1956 osallistuen ainakin 33 keruukilpailuun.

Kansanrunousarkiston keruuverkoon Purontaa on kuulunut vuodesta 1962, hänen keräelmiinsä kuuluu yli 2000 perinneyksikköä.

Viljo Purontaa on saanut suurkerääjän arvon 1978. Kalevalaseura on 70-v.juhlavuonna myöntänyt Viljo Purontaalle tunnustuspalkinnon, joka myönnettiin tieteen, taiteen ja kansanperinteen alalla ansioituneille henkilöille.

Tämän lisäksi Purontaa on tallentanut kaskuja, tarina- ja lauluaines- ta sekä sananparsia, joita on julkaistu lukuisissa kaskukokoelmissa, myös karjalaista huumoria sisältävis-

sä.

Toinen mittava työsaika on Purontaalla ollut Suvannon Seutu-lehdessä, Suvanto-Säätiön julkaisemassa sakkolalaisten kotiseutulehdessä, jonka toimittajana ja konttorinhoitajana Viljo Purontaa oli 1968—1990. Purontaa hoiti toimittamisen, tilaukset ja painattamisen yksin. Toimittajan palsta, sadat pakinat ja runomittaiset jutut olivat Purontaan kynästä lähtöisin. Pakinointiaan Suvannon Seudussa hän jatkaa edelleen.

Tässä on mahdoton luetella kaikkia niitä asioita, joiden perusteella Viljo Purontaalle kuuluu kultainen ansiomerkki. Me sakkolalaiset tunnemme Viljo Purontaan vaatimattomana uurastajana jonka voima on karjalaisuudessa ja kotiseuturakkauksessa.

E A.

Juttua juhlasta Lempäälässä 9. 6. 1992

”Mie uonki melkei napamies,” Purontaan Viljo totesi saatuaan kultaisen ansiomerkkin, ”Rintarossin”.

Hyvin syötyämme jaksoimme hyvin laulaa. Ryhdistäydymme Karjalaisten lauluun. Sehän kajahti tustusti ja tunteella. Mutta soitteeleko Suomen surut kurja vai kaunis Karjala? Toiset lauloivat sen kauniiksi toiset kurjaksi, mutta kauniisti.

Lupralaisen ääni vieressäni soi heidän kirkkaana. Hänellä on muistoissaan Lupra-järvi. Sen rantamilla hän kulkee pyhiinvaelluksella niin ajatuksissaan kuin todellisuudessaakin. Myös tänä kesänä. Kuulla käen kukuvan Karjalan kunnailla...

Itselläni ei ole mitään muistoja Karjalan mailta. Vain kuultuja kertomuksia, katsottuja kuvia.

Keskityin kuuntelemaan esityksiä. (Tosin eteisaulasta kuului hieman häiritseviä ääniä katsomon takaa-osaan.) Välillä hiljaa huokasin. Mahdoinko haikailla kadonnutta Karjalaa?

Hyvä, että ennen juhlan alkua oli reilusti aikaa ”pulissa” ruokalassa ja ulkona kauniissa kesäpäivässä. Ei ohjelman aikana häiritetty esiintyjä.

— Ai mahoto. Nyt luuloot, et kaik- nää kolme pullaa on miul itsellein. Vaik... vunkiaha mie uonki, nauroi eräs nainen kahvitarjotinta kantaessaan.

Minä en syönyt kahta lautasellista hernekeittoa, vaikka kävin kaksi kertaa hakemassa. Autoin sukulaistani nuorimmakseni. Sukulainen oli ”ei-kaillut”, ettei ehdi juhlaan lähteä. On monta tekemätöntä työtä. Tuli tiistai. Hän ”nakistautui”, lähti juhlaan niin hyvän mielen höyryssä, että keppi jäi kotiin. Viimeisten joukossa oli pois lähtemässä. Siispä tilaisuudessa viihdyttiin.

Joltakin oli unohtunut takki ruokasaliin, toiselta keppi. Ei siellä takkia tarvinnut. ”Vari” oli. Kun oli hyvä mieli, jalka nousi kepeästi ilman keppeäkin. Vai liekö johtunut ”voimallisesta hernekeitosta” kuten juon-

taja arveli? Sakkolalaisten juhlilla on tervehdyttävä vaikutus.

Eräs henkilö totesi ettei hän enää Karjalaan lähde. Yksi kerta riitti. — Siel ol kaik nii kurjaa... siin kohal ol sontakasa...

Monet sen sijaan lähtevät. Jotkut ovat käyneet jo ”monet motulaiset kerrat”.

Kenelle on päätarkoitus itse kotiseutu, kenelle matka, tuttujen tapaa-minen. Ketä ei tunne voi tulla tutuksi.

Eräälle kansallispukuiselle rouvalle minä tulin tutuksi tässä itsenäisyyden 75-vuotistilaisuudessa. Hän katseli minua ja vihdoinkin virkkoi: — Ai sie uot se Kituse Hanna. Se mikä kirjoittaa lehteä. Sie uot tuo näköne.

— Tään näkönen mie uon, en tään kummemp,

totesi se Kitusen Hanna

Tilaa sinäkin Suvannon Seutu

— omaan kotiin tai läheiselle lahjaksi —

— uusia juttuja, tarinoita vuosikymmenten takaa —

— 8 numeroa vuodessa, tilaushinta 70 markkaa —

Suvannon Seutu puh. (931) 748 448 iltaisin

On jäänyt aivan arvailujen varaan se tosiasia, että oliko suuri onni tahi pieni murhe ne tapahtumat, kun kylän ensimmäisiksi rautatievirkailijoiksi sattuvat aivan erikoiset ihmistyypit: asemapäälliköksi Julius Puupponen — isänsä oli aikoinaan sotarovasti ja Sakkolan kirkkoherra — ja ratavartijaksi muutti Venäjän puoleiselta toimipaikalta Ville Toropainen. Juho Kurikka jo kymmenen vuotta sitten molemmista kertoi SUVANNON SEUDUSSA, mutta ei pieniä lisäpahaksi liene?

Asemapäällikkö oli sen ajan tiukka virkamies. — Tunsin oman virkarvonsa ja piti asiakkaat ja pienempiarvoiset virkailijat herralleen alaimaisina ja kovassa kurissa. Vakituisena apulaisena hänellä oli — luultavasti ilman henkilökohtaista palkkaa.

Konttori suljettiin juuri minuutilleen. Asemamies Väinö Virtanen — tunnetun liikemiehen Jokke Virtasen isä ja hänen äiti oli omasta kylästä os. Tuokko, — pääsi lakki kourassa ja kumarrellen asemakonttoriin mutta "ratavahti" jäi aina ulkopuolelle postin "anomista" odottavien ihmisten joukkoon. Siellä Ville "Torpasen" huvina oli leukojen voimistuttaminen kinaamalla asioista Antti Nuoran kanssa. — Taas voitin Länäjärven Antin!

Poikien tapana lienee ollut kautta aikain kiusanteko, etenkin pienikokoisille miehille.

Ensimmäinen täysin ajattelema-

PERÄ-PENKILTÄ

ton kiusaaja "Torpasella" oli "Ivan Vantty". Vantty polki jaloillaan silloiset paukkuopasteet ennen junan saapumista. — Rautatie oli vielä jatkuvan kunnostuksen tarpeessa. Kiskon liitokseen Vantty laittoi pystyyn pässikiskonaulan ja se oli rata-vahdille lentoa sivuun. Joskaan varsinaista hengen päälle käypää tapauksia liene kertaakaan sattunut.

Paimenpoikien ja "Torpasen" välillä oli ainainen kapinatilanne, sillä lehmät joutuivat rautatie-alueelta putkaan, josta täytyi pois lunastaa... Pojat kyllä oppivat lukkojen aukirepimisen ja myös resiinan tapana oli ilman isäntäänsä lähteä kulkemaan ja myötäletti riitti jopa viisi kilometriä!

Matti Nihti vakavasti käski asemapäällikön oppimaan syömätavat yhteisellä rieskapotilla, mutta ei Matti jämähtänyt ratavartijaakaan. Matti teki aitariukuhankinnan ja käski heti heti "tukska" pöytään — rahat käteen. Ratavahti empi, että täytyy ensin konrolloida! — Konttiero sie mitä konttieroat — asja o nii-ko mie sen sanon!

"Torpane" sattui olemaan tinkimaitoa hakemassa Nuoralta, kun sonni hyökkäsi Alen päälle ja ruhojokin pahoin. Pieni kokoinen ja matala jalkainen Ville tempasi hirmuisen suuren seipään ja huusi: — Tapetaan ko perkele!

Aleksanteri toipui vammoistaan. Sonni joutui teuraaksi myöhemmin eikä pahanhengen kohtalostakaan ole varmuutta!

Rautatietä pitkin puolin ei tietojeni mukaan hevosella ajellut kuin kaksi miestä. — Raudussa vähäliikenteisellä Raasulin raiteella hevosella ajelu oli yleistä. Kuulemani mukaan porhalsivat resiinan ylikin...

Nämä petäjärväläiset urheat miehet lähtivät Kiviniemen "Vapon" ylikäytävältä. Onneksi oli niin paljon harkintaa, että kääntyivät pois rautatieltä ennen Petojoen siltaa — jos hevonen olisi sillalle mennyt, niin tapahtumat olisivat olleet arvaamattomat.

Onneksi osuivat joen ylityksenkin oikeasta sillasta, mutta eivät menneet "Vanhan Piustin" sillasta, vaan ajoivat hevosen pohjattomaan uomaan. Apua ei haettu lähitaloista vaan kylästä saakka. Humalaisilla menee hätäapuunkin etsimiseen runsaasti aikaa ja hevonen jäi huonoon paikkaan palelemaan. Muistini mukaan hevonenkin siitä toipui.

Tavoitteena on vielä jatkaa pakinointia.

Viljo Purontaa

Valmistuneita

Tampereen Teknillisestä Oppilaitoksesta valmistui 9. 5. 92 Kone- ja metallitekniikan insinööriksi Mika Nihti Urjalasta. Mikan vanhemmat ovat Terhikki ja Ahti Nihti, isä Ahti on lähtöisin Sakkolan Ojaniemestä.

PAPINTODISTUS

matkaa varten

SAKKOLAN SEURAKUNNASTA

Viipurin hiippakuntaa.

N:o 1283 Kirkonkirjan sivu 767

V. 19

Tämän evankelis-luterilaisen seurakunnan jäsen

tal. Sakkolasta N:o 12 Mikko Loponen

on syntynyt 2/4 1893, on

H. p. ehtoollisella käypä ja kansalaisluottamusta nauttiva. Olen

käskennyt hänen viedä Sakkolan seurakunnan

kirkonkirjoja y.m. Räsälään tai vielä edem-

maaksi tilanteen vaatiessa ja pyydetään

antamaan tapauskäsittelyä pöytäkirjassa.

N:o 41. 1000. 2. 89.

maras kuun 30 p:nä 1939.

Arvo Liesmaa

Kirkkoherra

Sakkolan kunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Kirkonkirjoja turvaan

— Yli 50 vuotta sitten isäni sai tehtäväkseen viedä Sakkolan seurakunnan kirkonkirjoja yms. Räsälään tai vielä edemmäs tilanteen niin vaaties-

sa. Tästä on todistuksena jäljellä oheinen papintodistus, jonka Sakkolan silloinen kirkkoherra ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja Arvo Lies-

maa on isälleni, Mikko Loposelle antanut häntä tehtävään pyytäessään, kirjoittaa Helmi Tuomela, os. Loponen, Pirkkalasta.

PITO-KALAASI KY

JUHLA- JA MERKKIPÄIVÄPALVELU

AILA JA KATI HEIKKILÄ puh. 433 902

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN! JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

AILA HEIKKILÄ Saarenkärjen. 1 B
33300 TAMPERE puh. 433 902

In Memoriam

HELLIN RYTTY

* 18. 04. 1911

† 16. 04. 1992

MUISTELOITA
ÄIDISTÄNI

*”Mun kanteleeni kauniimmin tai-
vaassa kerran soi, siel’ uusin äänin
suloisin mun suuni laulaa voi.”*

Äidin laulut täällä ajassa ovat päättyneet. Hänen yllättävä pois-
lähtönsä kiirastorstaina, aamupäivän
tunteina on jättänyt suuren tyhjyyden
etenkin meille lapsille. Viimeinen si-
de lapsuuskotiimme on katkennut.
Vajaa kaksi ja puoli vuotta, isän läh-
döstä saatoimme äidin taivasmatkal-
le.

Äiti syntyi 18. 4. 1911 Sakkolan
Ojaniemessä. Vielä viime kesänä hän
sai käydä hyvästelemässä synnyinseu-
tunsa, näyttää meille lapsille kotikun-
naansa, leikkipaikat, uimarannat,
tanhuat, joissa hän oli kasvanut. Sin-
ne hän vielä ensi kesäkuussa oli läh-
dössä, matkapaperit olivat jo saapu-
neet ja passikin oli kunnossa.

Lapsuuden muistot olivat hänelle
rakkaita. Niistä hän lämmöllä kertoili
omille lapsilleen ja lapsenlapsilleen.
Käsitykseni mukaan hän sai kasvaa
lämmehenkisessä, sopusointuisessa
perheessä, mutta joutui kuitenkin jo
varhaisessa lapsuudessa luopumaan
isästään. Hän jäi sisarusparven kans-
sa hurskaan äidin kasvatettavaksi. Jo
lapsuuskodistaan hän oli saanut sen
hengellisen perinnön, joka elämän
myötä vain vahvistui.

Lähtö kotoa Karjalasta, sodanai-
kaiset kokemukset, monet, monet
muutot, elämän uudelleen aloittami-
nen olivat kasvattaneet hänestä hen-
kisesti vahvan ihmisen. Helppoa ei
ollut vaatimattomissa olosuhteissa
suurperheen äidin työsarka, joka vei
voimat usein uupumukseen saakka,
mutta voimia riitti, elämä jatkui.

Kuinka monina hiljaisina yöntuntei-
na syntykään puettavaa perheen yle-
le tai suuhun pantavaa seuraavaksi
päiväksi. Aikaa riitti silloin, kun me
muut nukuimme.

Käsityöt olivat hänelle mieluinen
harrastus. Siitä on meillä jokaisella
muistoja, monenlaisia liinoja ja tyy-
nyjä, joita hän rakkaudella meille
valmisteli. Monet, monet syntymä ja
nimipäivälahjat käärittiin pakettiin
annettavaksi. Tuskinpa jäi huomioi-
matta yhtään merkkipäivää, yhtään
joulu tai pääsiäistä, jolloin lahjat tai
muistiaiset olisivat unohtuneet.

Lapset, miniät, vävyt, lastenlapset
ja heidän lapsensa. Jokaisella meis-
tä oli paikkansa hänen sydämessään.
Hänelle kaikki olimme samaa suur-
ta perhettä yhtä rakkaita kaikki. Jol-
lei ollut muuta annettavaa, niin hän
antoi vaikka juurrutettuja kukanok-
sia. Antamisen ilo olikin tärkein.
Kukkia äiti rakasti. Niitä hän kasvat-
teli, ja hoivaili — niin ulkona kuin
sisällä. Kukoistuksellaan ne palkitsi-
vat hoitajansa. Sen mieluisan harras-
tuksen hän sai suorittaa loppuun as-
ti. Niitä hoitaessaan, niiden ääreen
hän nukahti.

Jo varhaisesta lapsuudesta mieleen
nousee navetanpolulla, työnsä ohel-
la hyräilevä äiti. Muistan lapsuuden
kirkkomatkat, kirkonpenkissä har-
taasti veisaavan äidin, ja muistan ne
lukemattomat lauluillat lapsuusko-
timme pöydän ympärillä, jossa opet-
telimme pyhiä lauluja. Ja äiti johti
lauluamme. Laulunlahja sekä hengel-

linen elämäkatsomus johdattivat as-
keleet kirkkokuoro toimintaan. Ne
merkitsivät hänelle elämässä paljon.
Niistä hän ammensi voimaa keventä-
mään ja rikastuttamaan elämän ar-
kea.

Kirkkokuoro toiminnasta muodos-
tuikin hänelle rakkain harrastus. Las-
ten muuttaessa pois kotoa, työmää-
rän vähetessä, tuli kuoroharjoituksis-
ta viikottainen, odotettu virkistäyty-
mishetki ja toisten kuorolaisten ta-
paaminen.

Siellä hän sai toisten joukossa lau-
laen kiittää ja ylistää Jumalaa, julis-
taa sitä suurta sanomaa, joka oli hä-
nelle tärkeä. Se täytti suuren osan hä-
nen elämänsä.

Sitä sanomaa, hän isän kanssa
meihin lapsiinsakin juurrutti. Se on
ollut kantava voima meidänkin elä-
mässämme.

Ikää kertyi, isä sairastui ja nukkui
pois. Silloinen yli vuoden takainen
äidin oma sairaus joudutti vetäyty-
mistä kuoro toiminnasta.

Usein hän kaihoten muisteli ja ker-
toili laulujuhlista, joissa hän sai olla
mukana, kuinka mahtavasti kaikui-
vatkaan suuren kuorolaisjoukon yh-
teiset laulut.

Useiden vuosien varrella olikin lu-
jittunut sieltä monta lämmintä ihmis-
suhdetta.

Monta ystävää on jo saateltu rajan
yli. Nyt oli äidin vuoro.

Miten rakkaiksi tulivatkaan minul-
le, isän lähdön jälkeen tavaksi tulleet
yhteiset lauluhetket äidin kanssa, hä-
nen luona käydessäni sain kokea nuo
rakkaat lapsuuden muistot sieltä pöy-
dän ympäriltä yhä uudestaan, laulaa
samoja kauniita lauluja, jotka silloin
opin. Äiti on poissa. — Alkoi viimei-
nen matka, hän on perillä. Nyt hän
laulaa taivaan suuressa kuorossa.
Sinne hän kaipasi. Myös sinne oli
matkapassi kunnossa. Uuras, työn-
täyteinen elämä on päättynyt. On le-
von aika.

Se mittava arvokas elämäntehtävä,
jota äiti suoritti omalla paikallaan,
on kantanut hedelmää, sen siunaus
jatkuu. Hänen lähdettyään meissä

KUOLLEITA

Klaudia Pelkinen o.s. Feo-
dorov syntyi 14. 3. 1907 Raivolassa.
Kuoli 17. 4. 1992 Parry Soundissa,
Kanadassa. Kotikylä Kiviniemi.

FEODOROFFIN KLAUDILLE
Pääsiäisenä 1992

Pitkäperjantaina
lintu lentää ulos vapauteen
äidin sydän pysähtyy.

Mitä jäi siitä elämän koulust
iloist suruist
”Turhuuden turhuus”
äiti usein kirjoitti
ja kuitenkin oli elämä rakas
kaikkine vaiheineen.

Runoillasi ja jutuillasi
sietä meille iloa tuotit
ja monet sait mielikuviuksellasi
aikaan entiseen palaamaan.

Köyhäks on tullut
se runolaulujen kansa — mykistynyt
harvoin enää laulut soi
kanteleet helähti letit lentää.
Kyynleet vielä virtaa
itkuvirret haudoille jäi
milloin aurinko koittaa.

Runolaulajan polvella
viel keikutella sait
sanat maidon mukana
elämän iloks — toisillekin jaat.

Ilot surut äärettömät

KUOLLEITA

Laina Emma Viskari synt.
21. 4. 1902 Sakkolassa, kuoli 24. 3.
1992 Tampereella.

Kerttu Sipiläinen o.s. Valto-
nen synt. 17. 4. 1907 Sakkolassa,
kuoli 4. 4. 1992 Tampereella. Entinen
kotikylä Sakkolan Viiksanlahti ja vii-
meinen asuinpaikka Koukkuniemen
vanhainkoti Tampere.

Signe Maria Korkka o.s.
Pärssinen syntyi 28. 10. 1915 Sakko-
lassa, kuoli 1. 4. 1992 Tuusulassa.

Mikko Kyllästinen syntyi 3.
10. 1919 Sakkolan Volossulassa, kuoli

29. 4. 1992 Valkeakoskella.

Eino Valtteri Kotti syntyi 20.
7. 1924 Sakkolassa, kuoli 12. 4. 1992
Tampereella.

Albert Tuomimäki, ent. Ruu-
na, syntyi 9. 5. 1902 Lapinlahdella,
kuoli 19. 2. 1992 Lahdessa. Siunaus
Lahden Kärpäsen hautausmaan kap-
pelissa 2. 3. omaisten läsnäollessa.

Sievi Hellin Rytty o.s. Naska-
li syntyi 18. 4. 1911 Sakkolan Ojanie-

historian siivet sinunkin yllä
vallankumous — raaka murha
vanhemmat vei
juuri herkässä iässä yksin jäit
suureen tyhjyyteen
mistä vaikea ulos löytää
vasta etelän aurinko voimaa suo
elämää jatkamaan.

Vierelles nuoruuden ystävän sait
sen huumorin lahja auttaa
sitä elämän taakkaa kantaa.
Tuli lapset — kaks tyttöä poika
sodan jaloista ne lähettää piti
taas tyhjyys — huoli
lapset Ruotsissa mies rintamalla.

Lauri ja Lauti ja lapset
kauas lännen maille lähti
kovin koti-ikävä kalvoi
ei sitä saanut näyttää
sitä fingliskaa vain käyttää
Luojan luoma luonto lohtua suo
Rankin järven rannalla
ne viimeiset vuodet vieri
ystävät entiset viel iloa tuo
kunnes manan maille katoovat —
Laurikin
”Kun eivät enää jaksa
minnuu vanhaa höppää ymmärtää
enhä koskaa kellekkää pahaa teht
— en ainakaa tahallain . . .”
oli viimeiset sanat.

Pääsiäisaamun viesti:
Kristus on ylösnoussut
sielumme autuuden vuoksi
Hän kuoleman koki.

Airi-tytär Ranskassa

messä. Sai iäisyyskutsun yllättäen
kiirastorstaina 16. 4. 1992 kotonaan
Vesilahden Laukossa. Hänen entinen
kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

Siunaus toimitettu Vesilahden kir-
kossa 2. 5. 1992. Saatettiin nykyisen
kotikuntansa kirkkomaahan, puoli-
sonsa Kaino Rytyn vierelle ikilepoon.

Lämmihenkinen muistotilaisuus
vietettiin seurakuntakodissa, lähi-
omaisten ja laajan sukulais- ja ystä-
väpiirin läsnäollessa.

'Siell' on kaunis Karjalamme'

Matka entiselle kotiseudulle on aina jännittävä ja kiehtova kokemus. Miksi me aina vuodesta toiseen ikävöimme ja kaipaamme sinne? Kysymykseen voimme vastata vain: — Siellä ovat juuremme, siellä ovat rakkaimmat muistomme. Sitä tunnetta ja kaipausta ei voi rahalla ostaa — se on käytävä kokemassa paikan päällä.

Niin nytkin meitä lähti ryhmä neljän päivän matkalle 9. 7. Pirkkalais-
torilta, johtajanamme, ties monen-
nenko kerran, Laila Rintala. Osa
meistä oli jo toista kertaa ja täyden-
nystä ryhmämme sai vielä matkan
varrelta. Kohteemme olivat Pyhäjärvi
— Sakkola — Äyräpää.

Karjalan murre solisi estoitta

Alkukesän koleus oli muuttunut
heinäkuun helteeksi, perille pääs-
tyämme jokainen pyyhki hiekkä otsal-
taan. Linja-auton tunnelmaa ei hel-
le haitannut — karjalan murre solisi
estoitta ja laulu kaikui kattoon. Vit-
seillekin osattiin nauraa aina oikeas-
sa paikassa. Kertojia riitti ja lauluvih-
kosta löytyi aina tunnelmaan sopiva
laulu.

Matkassa oli eräs kultakurkku, jo-
ka kajautti mikrofonin 'Laps olen
köyhän kauniin Karjalan'. Se oli kau-
nista kuultavaa, ihan pieni haikeus
hiipi mieleen.

Vaalimaan tullitarkastuksista sel-
vittiin asiallisen hienosti — mennen
tullen. Seuraava 'pyssäys' oli Viipu-
rissa, vaihdettiin valuutat, katsottiin
kaupungin vilinää — markan pyytä-
jiä riitti...

Kaunista ja rehevää

Seuraava kohde oli Äyräpää, joka
on Lailan kotiseutua. Hän näytti ko-
tinsa rauniot, alue on asuttua ja
asukkaat kiinnostuneita turistibussin
tulosta, kaikenlaista kaupusteltiin.

Kotikuusen kanto kuvattiin 11. 7. 91. Laina Nuora ja Hilikka Kuparinen.

Äyräpää on kaunista ja rehevää
seutua Vuoksen varrella. Kiinnostu-
neet kävivät kuvaamassa kirkon rau-
niot — sen kuuluisan, joka kovien
taistelujen riehussa paloi perustuk-
siaan myöten.

Auton ikkunasta saimme ihailla
ruskeakylkistä 'Karjalan mäntyä', jo-
ka oli kasvanut täyteen mittaansa ja
olisi ylitiheyden vuoksi nyt hoidon
tarpeessa. Mäntymetsää riitti kym-
menien kilometrien pituudelta.

Majapaikkamme oli Sakkolan Su-
denhännässä, Suvannon rantamaise-
missa sijaitseva hotelli, jossa yövyim-
me kolme yötä. Järvelle oli lyhyt mat-
ka, joten uuntiin ja auringosta naut-
timiseen olisi ollut mahdollisuudet.
Aika kävi kuitenkin vähiin, sillä oli
ehdittävä käymään monissa kohteis-
sa.

Maisemat muuttuneet

Takseilla kävimme jokainen tutus-
tumassa omaan kotipaikkaamme,

mummun tai vaarin asuinsijoille.

Ensimmäinen matka synnyinseu-
dulle voi olla suurien mielikuvien ja
toiveiden pettymys. Maisema on
muuttunut niin paljon. Ei etsimällä-
kään löydä kodin raunioita — ellei
koti ole säilynyt ehjänä.

— Ei löydy sitä lapsuuden leikki-
kiveä, tai pihakoivua, tai aitan nurk-
kakiveä — aitan jonka viileys antoi
kesäyönä niin virkistävän unen — tai
aitan romantiikkaa, josta niin monet
kansanlaulut ovat aiheensa saaneet.

Kotipellon viljavat vainiot kasva-
vat tiheää pajukkoa ja se kaunis jär-
vimaaisema, jota ihailtiin tyynenä ke-
säiltana pihapiiristä — nyt näköalaa
peittää rehevä puusto.

Jotain jäljellä

Mutta jotain kaunista on jäänyt
koskemattomana meille, jotka olem-
me Sakkolassa syntyneet ja kasva-
neet.

Kuparisen Tuomaan talo Sudenhännässä ennen sotia.

— Suvannon siintävä selkä, rannan
ruskea soljuva hiekka, kirkasvetinen
Lännäjärvi, joka oli paimenten pa-
ras uintipaikka. "Kaik kylä paime-
net siell' yhes' uitii", muistelee Mat-
ti paimenvuositään.

— Idyllinen Likolampi metsän
keskellä ja sen satumainen rantamai-
sema. Holotin lähteen kristallinkir-
kas juomavesi, joka ehtymättömänä
pulppuaa vieläkin.

Paljon ei päivässä ehdi kulkemaan
ja näkemään, siksi on käytävä aina
uudelleen ja uudelleen. Neljän päi-
vän retkestä menee aina kaksi mat-
koihin, yksi Käkisalmeen tutustumis-
seen ja kävimme myös Laatokan ran-
nassa.

Koulumuistoja Käkisalmeista

Oppaamme selosti Käkisalmen
historiallisia paikkoja ja merkittäviä
rakennuksia, kuten poikalyseo ja op-
pikoulu. Mukanamme oli entisiä op-
pilaita, jotka saivat nyt verestää kou-
luajan muistoja. Tutustuimme myös
Käkisalmen linnan raunioihin.

Kyllä meillä nyt riittää muistele-
mistä — ainakin vuodeksi —, valo-
kuvien katselua, ja kertomista naa-
pureille ja tuttaville kuinka ihmeelli-
nen on meidän 'Karjalamme'. muka-
na olleet nuoretkin olivat tyytyväisiä
matkaan ja lupasivat lähteä vielä uu-
destaan.

Matkaterveisin Laina Nuora

VUOSIA
TÄYTTÄ-
NEITÄ

60 VUOTTA täytti 16. 6. Hilikka
Latvanen Vantaalta. Sukujuuret
ovat Kiviniemessä.

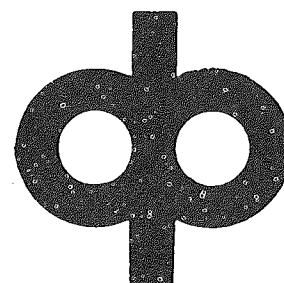
Uusia ylioppilaita

Ylioppilaaksi kirjoitti Sulkavan lu-
kiosta Eveliina Valtonen, van-
hemmat Merja ja Arto Valtonen.
Eveliinan pappa ja Merjan isä on
Heikki Repo Kaarnajoen Hätäkor-
vesta.

**Perhejuhlia?
Suruviestejä?
Valmistuneita?
Syntymäpäiviä?**

**Kirjoita tiedot
Suvannon Seudun
toimitukseen, osoite**

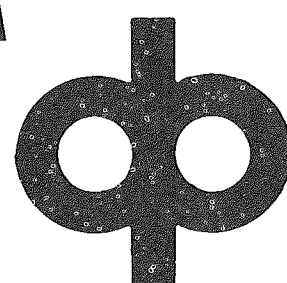
**Rautasema
37550 MOISIO
puh. iltaisin 931-748 448**

**TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —**

TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

Ensimmäinen kotikäyntini 47 vuoden jälkeen

Allekirjoittanut lähti seurueineen kotiseutumatkalle heinäkuussa v -91 eli siis viime kesänä. Matka alkoi Liperistä nykyisestä kodistani mieheni ja tyttäreni kanssa. Matkaan liittyi poikamme Joensuusta. Matkan teimme 10 hengen taksibussilla. Kun olimme saapuneet raja-asemalle Nuijamaalle liittyi seuraamme vielä velivainajani viisi lasta. Kuljettaja mukaan lukien meitä oli kasassa 10 henkilöä. Minä valitsin tämän kyydin, jotta emme olleet riippuvaisia aikataulusta, kunhan vain tullissa olimme ajallaan. Niin matka jatkui Nuijamaalta Viipuriin, katselimme Viipuria muutaman tunnin ja sitten jatkoimme matkaa kotipitäjääni Sakkolaan.

Menimme ensimmäisenä päivänä Kiviniemeen, jossa yövyimme hotellissa. Hyvin meidät otettiin siellä vas-

taan, erimielisyyttä tuli vain matkan jatkamisesta kotikylääni Vilakkalaan. Tulkki epäili ettei meidän autolla pääse Vilakkalaan kun tie sinne on niin huono ja tarjosi omia autoja meitä kyyditsemään, selittäen, että Ladalla sinne vain varmasti pääsee. Minä olin toista mieltä ja sanoin, että me yritetään tällä autolla, ellemme sillä pääse niin tulemme pyytämään apua.

Hyvin nukutun yön jälkeen lähdimmekin matkaan, kovasti jännittäen. Noin parin tunnin ajon jälkeen olimme kotipihalla, jonne tie oli koko matkan kohtalainen niissä olosuhteissa, eikä missään jääty kiinni. Kun pysähdyimme kotipihalle ensimmäisen kommenttimme oli, "voiko täällä olla näin kaunista!" Olihan silmiemme edessä koko kymmenien hehtaarien kotitilani yhtenä kukkiva-

na hernemaana. Tuntui niin kuin olimme satumaalla kävelleet. Pellotkin oli salaojitettu eikä pusikkoa ollut missään. Kotimetsä oli koskematon, voitte arvata, että puut olivat kovasti kasvaneet, oli kuin aarniometsää. Koko kylässä ei ollut yhtään rakennusta, eikä missään näkynyt asukkaita, kuului vain lintujen laulua.

Erikoisesti kolme kohtaa kertoi muistoja menneistä ajoista: ensin oli kolme isoa mäntyä, jotka kotipihaan oli jäänyt pystyyn, olivathan ne jo isoja kotoa lähdettäessäkin. Aikanaan ne olivat ensikertalaiselle kulkijalle talon merkinä. Olihan myös nähtävissä raunioituneen perunakellarin raput. Siitä korsuna käytetystä kellarista kolme veljeäni toisten aseveljien kanssa lähti talvisodan koviin taisteluihin Taipaleen ja Keljan rintamille. Kolmas kohta oli kaunis spi-reapensasaita täydessä kukassa. Ihmeellistä, se aita oli samanlaisena jo ennen sotia talomme edessä. Taitoin siitä kukkia viedäkseni isäni haudalle. Tuntui kuin jokainen kukka olisi sanonut minulle "ota minut!"

Niin siinä hupeni monta tuntia ruokaillessa ja pelloilla kävellessä. Minä aina sanoin, että kyllä minä voin kotipaikkaani mennä katsomaan herkistymättä. Mutta kuinka ollakaan, kun kysyin nuorilta osaatko he laulaa "Karjalan termäsil kun lapsena leikin", kun sanoivat etteivät osaa päätin minä yksin laulaa. Kuitenkin tätä laulua laulaessani herkistyin ja koko seurue niin, että laulu jäi kesken.

Meille tuli myös vieras, nykyisiä omistajia, eli sama Ladan omistaja, joka tarjosi meille edellisenä iltana kyytiä Kiviniemessä. Emmehän me voineet häntä poiskaakaan käskä, koska hän oli omalla maallaan ja me vie-

Ryhmäkuva seurueestani kotimännyn juurella. Edessä Emmi ja Kaarle Aho, keskellä lapsemme Ritva ja Jari, veljenlapset, vasemmalta Kerttu, Elisa ja Raija, oikealta Väinö ja Tero.

Kannaksen sotureille 1941

Käyt taistossa taattojen teitä,
sinä urhea Kannaksen mies.
On rautaisa tahtosi voima,
vaik' tummui kotilies.
On jäljellä isien usko
ja rakkaus syntymämaan,
jonka eestä et väistyt tahdo
vaikka kulkisit kuolemaan.

Jäi rajoille rakkaimpamme,
he rajoja puoltamaan,
me kauas jouduimme tänne
kotikontuja kaipaamaan.
Monen kohdalla on kaupaus tyhjä,
joka koskaan ei täyttyä voi.
Vaikka valkoisen vartijan Suomen
puku punaisna purppuroi.

Tämä maa on pyhä ja kallis,
sen vapaus voittamaton.
Kansa kärsi ei vierahan iestä.
On linjamme murtumaton!
Me taistoissa luota emme
maalliseen tavaraan,
vaan pienikin voi olla suuri
kun turvaapi Jumalaan.

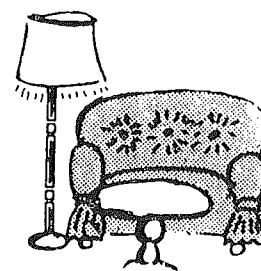
On kuvana miestemme eessä
rajapyykki jo paikoillaan.
He ennen ei hellitä peistä
kunnes Kannas on ennallaan!
Sinivalkoinen lippumme siellä
vapautta jo hulmuu
ja oma kultansa kotitiellä
kera lastensa askartaa.

Sai jättää Kannaksen kansa
kotikontunsa aarteineen.
Sai tarttua kulkijan sauvaan
moni vaimo lapsineen.
Sai vaihtaa kodin onnen
ja turvata vieraaseen.
Sai kyynelin leipänsä kasta
sydän murheista murtuneen.

Näissä aatteissa taistelette.
Unikuvat ne olla ei voi,
vaikka vierahan vainon valta
sotauhreja maallemme toi.
Se murhaa vaimot ja lapset
ja kaupungit kadottaa,
mutta rauhan aamu kerran
vielä Suomea odottaa!

Anna Lamppu

Hän jäi sotaleskeksi v 1941

Verhoiluliike

AAPRO KIISKI

41490 Niemisjärvi
☎ (941) 845 724

Hankasalmi

raalla. Tarjosimme hänellekin ruokaa ja kahvia, minkä jälkeen hän tuli luokseni taputti olalle ja antoi minulle kauniin silkkihuivin, sanoen "mummolle muistoksi". Vieras, joka tuli kai katsomaan pääsimmekö perille, sanoi asuvansa Sakkolan kirkolla ja pyysi meitä kotiinsa kylään, mutta se maksaisi 10 markkaa hengeltä. Minä sanoin, että ei meilläkään maksua vierailta peritä ja niin vierailu ei toteutunut.

Meillä ei ollut mitään katkeruutta menetetyistä, eikä siitä edes puhuttu, meidän elimme tätä päivää. Näin oli toinenkin päivä kulunut niin pitkään, että valmistauduimme lähtemään paluumatkalle. Sitä ennen otimme pensasaidasta pieniä taimia kotiin viemiksi. Lopuksi lauloimme kotipihaalla yhdessä "Karjalan kunnailla", sen kaikki osasivat.

Nyt seurue kysyi minulta haluan-ko Taipaleenjoelle vai kirkkomaalle, molempiin kun ei ollut enää aikaa. Tietysti halusin kirkkomaalle. Isäni haudattiin sinne v -43 ja me äidin kanssa tulimme v -44 sen hautakummun ohi ja isäni hautaristi viestitti meille "menkää te eteenpäin, minä jään tänne!" Tunnistin isäni hautapaikan mutta en ollut halukas jättämään kukkiani sille kummulle koska siinä päällimmäisenä oli vieras hauta. Ajattelin, että vien kukat sankarihaudalle, siihenkään en voinut kukkia jättää, koska sankarihautojen paikalla oli vain iso monttu. Se oli lohduton näky, joka ei koskaan mielestä jää. Niin laskinkin kukkani sitten kirkon rapuille. Olinhan viimeksi kulkenut v -39 niitä rappuja äidin ja isän kansa ehtoolliskirkkoon.

Kirkkomaalta läksimme ajamaan suoraan kotia kohti ja niin oli tänäkin päivä ehtinyt jo iltamyöhään kun olimme taas kotona. Matka kokonaisuudessaan onnistui yli odotusten. Toivoisin kuitenkin vielä joskus pääseväni kävelemään niillä entisillä kotipelloilla.

Emmi Aho (os. Meskanen)
Pappilantie 3, 83100 Liperi,
puh. 973 / 651 490

Pitäjäjuhlat lähestyvät

Sakkolan pitäjäjuhlat vietetään Tampereella elokuun 8—9. 1992. Suvanto-Säätiön uskottua ja luovutettua järjestelytehtävät Sakkolan sotainvalidien ja veteraanien kerholle, kerhon puheenjohtaja Martti Karonen käynnisti pitäjäjuhlan valmistelutyöt, kerhon viime maaliskuun puolivälissä pitämässään vuosikokouksessa Lempäälässä. Silloin valittiin työvaliokunta jatkamaan kerhon puheenjohtajan aloittamia järjestelyjä. Työvaliokuntaan kuuluu kerhon johtokunta kokonaisuudessaan, työkyseessä olevia juhlia ajatellen on tällä kertaa tavallista laajempi. Onhan kysymyksessä nyt sakkolalaisten sotainvalidien ja veteraanien viisikymmenjuhlavuosi, juuri tästä syystä työt ovat hieman laajemmat. Ensi elokuun 8. päivä Tampereella on järjestelyiltään muutettu tapahtuvaksi kerhon viisikymmentävuotisuuden muistojuhlaksi. Aikaisemminhan kyseessä oleva ilta on ollut muistojen illan nimissä. Järjestelyissä olemme huomioineet juhlaillan ajankohdan; lippujen hinnat ovat alaiset.

8:n päivän illan aloitamme kirkkojuhalla Messukylän kirkossa, viralliset toimitukset hoidamme entiseen tapaan, käynnit sankarihaudalla kuin myös Karjalaan jääneiden muistomerkillä, kunniata teemme seppelten ja kukkasien laskulla kyseessä oleville muistomerkeille. Sen jälkeen siirrymme Kauppaoppilaitoksen kauniiseen ja avaraan juhlasaliin, iltajuhlan ohjelmaa ja luonnosta ei minulla ole käytettävissä joten kaikki virallinen puoli lähempänä juhlapäivää, ohjelmineen ja tarkkoine aikoineen. Kauppaoppilaitoksella on myös kaikki ravintolan palvelut saatavana, ruokailuineen, kah-

vineen, virvoitusjuomineen, myös arpajaisia illan kohtaan on suunniteltu. Illan ohjelmaa emme puheenjohtajan toivomuksesta liian raskaaksi luonnehtisi, koska pääjuhla 9. päivä voi olla hieman arvovaltaisempi.

Niin Messukylän kirkolla kuin Kauppaoppilaitoksella on erittäin hyvät parkkipaikat.

Vielä mainita pitää, molemmat juhlat 8—9. päivä ovat Kauppaoppilaitoksella. Me Sakkolan sotainvalidit ja veteraanit esitämme kaikki sakkolalaiset niin ikään tyneimmät kuin nuoretkin sydämellisesti tervetulleek-

si omiin pitäjän juhliin.

Ystävät ja naapurit myös — kaikki olette tervetulleita.

Koska aikaisemmin mainitsin laajemmista työmääristä, meillä on käynti Sakkolassa laskemassa havuseppele sankarihaudalla oletetulle ristipaikalle. Samoin käymme Taipaleenjoella samoissa merkeissä, tietämyksiä mukana pyhäjärveläisten kanssa yhteistyönä. Näistä asioista lisää tietoa käyntimme jälkeen.

Kaikki tervetuloa Tampereelle 8—9. 8.

L. L.

Sakkolan sotainvalidien vuosikokouksen 1992 potretti Lempäälästä.

**TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU**

Virkki-museossa perinteet kunniassa

Virkki-Käsityömusseossa vietettiin Suomalais-ugrilaisen näyttelyn avajaisia 9. 5. Tilaisuus sisälsi vienankarjalaisen puvuston esittelyä, laulua, aunukselaista laulua, runoesityksiä.

Kalevalan runo johdatti karjalaiseen tunnelmaan ja kuuntelemaan museovirastossa työskentelevää lisen-siaatti Indigo Lehtistä, joka esiintyi vienankarjalaisessa puvussa.

’Tytär syntyi, tyhjä syntyi... oli tapana sanoa, jos tytär syntyi taloon. Ensimmäistä kertaa näytteille saatu Marja Kotkansalon hääpuvusto sisälsi puvuston koko elämää varten. Marja Kotkansalo syntyi 1895. Heti tytön synnyttyä alettiin valmistella kappioita, paitoja kuten niitä kutsuttiin. Paitoja tehtiin 30. Niillä piti selvitä koko elämä. Äiti ei sitten enää saanut uusia vaatteita naimisiin mentyään. Kankaat olivat kauniita villakankaita, usein laukkukauppailta ostettuja. Paita koostui kahdesta osasta ylisestä, hienosta kankaasta tehty ja alisesta, karkeasta kankaasta tehty. Marja Kotkansalo meni naimisiin 1925. Puvuston lahjoitus ensin Karjalan sivistysseuralle 1982 ja sitten edelleen Virkki-Käsityömusseolle, äitinsä hääpuvuston lahjoittaja oli professori Ali Kotkansalo.

Vienan-karjalaisen kylän elämäästä hyvän kuvan antoi Indigo Lehtisen lukema Jooseppi Mustakallion 1880 kirjoittama teksti. Pyhäisin puheuduttiin parhaimpiin vaatteisiin; esiliinat, korvakorut, nauhat, päähineet, otsanauhat jne. Svetlana Koytschevan säestyksellä ja Indigo Lehtisen avustuksella laulettiin pari Vienan-karjalaista laulua alkukielisinä. Esitelmöitsijää haastateltiin hä-

nen kiinnostuksesta Suomeen, hänhän on kotoisin Unkarista. Rakkaus suomalaisen mieheen oli tuonut hänet tänne ja saanut vielä jatkamaan kiinnostustaan kansanperinteisiin opiskelukohteena.

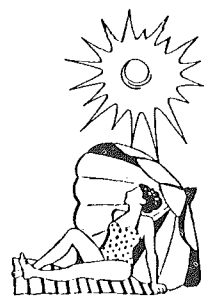
Yhteislauluna ’’Olet maamme armahin suomenmaa’’ sai kaikki mukaan. Tyyne-Kerttu Virkki esitti aunukselaisen Kevät keikkuen tulevi tekstin

Kevät keikkuen tulevi, ilon kanssa ilmestyi. Kullat kukoistavat, koko maailma matala. Vihottapi viljan alla, vesat puista putkahtavat. Silloin linnut livertävät, äänellensä ääntelevät, aivan isolla ilolla. Calamnius 1755.

A-M. Kairinen kertoi Karjalasta välirauhan aikana 1942. Siellä oli suurin osa rakennuksista hävitetty tai muutettu muuhun käyttöön.

Näyttelyavajaisten ohessa oli ’’Kevät keikkuen tulevi’’ — perinnetahtuma, joten sitä kuvaamaan sopivat hyvin museon kokoelmiin kuuluvat olkihaatut, joista jokainen sai päähänsä. Niiden historiikista Tyyne-Kerttu Virkki kertoi tarkemmin kahvikupin ääressä. — Arvon mekin ansaitsemme ohjasi kahville alakertaan vapaamuotoiseen seurusteluun.

Annikki Yrjänäinen

Virkki-Käsityömusseossa Helsingissä kokoontui joukko karjalaisen kansanperinteen ystäviä viettämään yhteistä iltapäivää. Ajankohta oli kahden perinteisen juhlapäivän välisenä päivänä, Kalevalan päivän ja laskiaissunnuntain välisenä päivänä lauantaina helmikuun 29. päivänä.

Vanhojen perinnetapojen muistipiristykseksi esitti Kaisu Kuosa Muolaan Vesikkalasta Helmi Pettinen-Fribergin muistiin merkitsemän ’’Kui Muolaas ennen vanhaa laskiaista pietti’’. Tulevasta juhlista laskiaissunnuntai ja laskiaistiistai on laskiaistiistai tärkeämpi. Silloin piti nousta aikaisin ja lasten mennä mäkettä laskemaan. Toivottiin ’’pitkiä pellavia’’.

Lai lai laskiaista, lipi lipi liinaa, muil on mustii tappuroi, a meil on valkeit pellavii (silkkisii sulkusii). ’’Paras konsti saada pitkiä pellavia, oli laskea paljaalla pylyllä.’’

Sitten se hernerokka. Sen piti olla valmiina aamulla aikaisin. Syödessä ei saanut puhua tai kesällä itikat söivät. Mitään muuta kuin kahvia aamupäivän aikana ei saanut keittääkään. Kaikki vain mäkettä laskemaan. Tytöt olivat koristaneet itsensä kauniiksi. Osa kylän miehistä oli lähtenyt Pietariin. He olivat varustautuneet hyvin ja koristelleet hevosensa. Näin saivat kaupunkilaislapset Pietarissa tilaisuuden ajella hevosella.

Illalla jatkui ilonpito piirileikeillä ja -tansseilla. Erkki Melartin on säveltänyt monia näistä lauluista. Kansanomaisista soittimista kertoi näyttelyn pohjalta kanteleista, tuohitorvista ja kukkopilleistä.

Kansanperinteisiin kuuluu läheisesti sahansoitto. Sitä voi soittaa joko tarkoitusta varten valmistetulla sahalla tai tavallisella sahalla. Osmo Oksanen soitti muutaman kansanlaulun Kristi Mühlingin säestyksellä.

Martta Ritvanen kertoi lisää perinteistä. Kalevala on jatkuva innoituksen lähde niin säveltäjille, Kullervo-oopperan ja taidemaalareille, Gallen-Kallela. Kalevalasta saattaa löytyä ohjeita jopa tämänhetken EY-neuvottelijoille. Anneli Yrjänäinen

Oltiinhan sitä järjettömiä ennenkin

Sanotaan että nykyajan nuoriso on vallatonta ja harjoittavat paljon ilki-valtaa. Kuitenkin nykyinen nuoriso on paljon viisaampaa ja oppineempaa kuin mitä meidän vanhempien lapsuudessa oli.

Ei kuitenkaan potkittu ketään henkivierin eikä käyty varkaissa, mitä nyt joskus omenavarkaissa ja sitäkin vain jännityksen vuoksi, sillä olihan meillä useimmilla itselläkin omenapuita.

Kun näin jälkeenpäin ajattelen niin olinhan sitä minäkin aika järjetön. Ammuskeltiin ritsoilla sanomalankatolpista eristimiä ja sen tapaista pahaa. Rikottiin naapurin kiviäitaa ynnä muuta.

Mutta mennäänpä henkilökohtaiseen järjettömyyteeni.

Muistan kun tätini leikki taloustuvassa naapurin tyttöjen kanssa eikä meitä poikia huolitettu mukaan. Tyttöillä oli limonaadia ja rinkilöitä (Pärssisen kuuluisia vesirinkeleitä) kun tytöt sitten hetkeksi meni jonnekin, niin me pojat kävimme juomassa limonaadia pois ja pissattiin pullo täyteen. No tietysti tytöiltä pääsivät itkut. Olen nyt näin vanhana ukkelina tästä tätini kanssa keskustelleet, mutta nyt kuitenkin naurussa suin.

Kerran sain rotan elävänä pyydyksestä kiinni ja panin narun sen kaulaan ja taluttelin sitä mukani. Oli pakkanen ja menin naapuriin ja miten lienen näpelöinyt kujamaan oven ripaa ja kieleni tarttui siihen kiinni. Naapurin isäntä irroitteli kieleni puhaltamalla oven ripaa. Siinä sitten rotti meni menojaan naruineen pävineen.

Kerran sitten koulumatkalla joku kehaisi, että kun auton renkaaseen täytyy kirveellä niin kirves vain ponnahtaa eikä renkaalle tapahdu sen kummempaa. No kun sitä oli (tai on vieläkin) ällä vailla niin piti hän se kokeilla ja kokeilukohteeksi sattui

tällä kertaa isän polkupyörä, sillä ajattelin että kumi kuin kumi. Meinin sarraimeen kirves mukani, nostin pyörän ylösalaisin ja tärytin oikein olan takaa, kun ajattelin että paremmin pompahtaa, kun kovemmin iskee. Sen iskun jälkeen seisoin jähmettyneenä paikallani ja mietin mitä sanoisin isälle kun hän illalla käskesi postia hakemaan, sillä koko etupyörästä tuli iskun jälkeen lähes kahdeksannumeroinen. Olihan se kuitenkin nolona tunnustettava ja otettava selkäsauna joka tietenkin oli ansaittu.

Kun sitten isäni oli ostanut uuden polkupyörän ja joka oli niin houkuttelevana seinän vieressä, niin piti hän sitä lähteä kokeilemaan. Kun lasketelin runteenmäkeä alas, niin piti tietysti kokeilla miten se kulkee ilman käsiä ja kulkihan se. Nimittäin Karpasen riiden seinään ja etusiiven päällä ollut komea koristekukko säpälä. Mitä lienee ollut seurauksena?

Kerran minulla oli puinen naula-laatikko jossa oli neljä koivurillaa: istuin laatikossa ja laskin mäkeä kuluhin luiskaa pitkin, kun huomasi meidän savikulpan reunalla olevan hevosen. Ajattelin, että otan hevosen hännästä kiinni ja istun laatikossa niin saan ilmaista kyytiä. Oli si se tietysti onnistunutkin, mutta kun nappasin kaakkia hännästä niin samalla meni taju kankaalle ja heräsin, kun mummoni hyssytteli minua kättyvässä (olin aika pieni).

Kerran taas olin kesäaikana paimenpoikana Röykylässä (Huuska). Mikään maailmassa ei ole ikävämpää hommaa, kuin tallustaa lehmänkantturoiden perässä koko päivän. Niinpä kerran laskin lehmät eräseen kaurapeltoon, sainhan sitten rauhasa loikoilla koko päivän. Emäntä kylä illalla ihmetteli että lehmät ovat kylläisemmän näköisiä kuin muulloin.

Kerran koulusta kotimatalla piti tuoda osuuskaupasta kilo suolaa.

Siinä kävellessä Karvasen Valtteri sanoi, että saat kaksikymmentä penniä jos syöt suolan kotimatalla. Tietysti suostuin, sillä ei rahaa siihen aikaan helpolla saanut. Kaadoin suolaa kopraan ja siitä kielellä nuolin suolaa suuhun eikä se ihme kyllä pahalta maistunutkaan. Suola oli syöty, kun olimme Karppasen riiden kohdalla ja niin olin tienannut 25 penniä.

Kerran kun menin polkupyörällä Vilakkalaan, niin isä käski tuomaan osuuskaupasta kilon hienoa sokeria. Kotimatalla ajattelin, kun talutin pyörää ylämäessä, että maistanpa sokeria. Tein pussin kulmaan pienen reiän josta imaisin. Kylä se oli hyvää: piti usein ruveta pyörää taluttamaan että sain imaista pussista sokeria. Kuinka ollakaan, pussi oli tyhjä, kun olin päässyt kotiin asti. Sen jälkeen ei minulla tuotettu kaupasta mitään syötäväksi kelpavaa.

Kerran kuitenkin isä käski tuomaan kaupasta kilon kolmentuuman rautanauloja ja sanoi hienoinen ilme silmäkulmassaan, ettet varmaankaan nauloja syö. No en keksinyt mitään naulojen suhteen ja isä sai naulansa ihan suorina ja uusina. Kerran Lamminiityllä paimenessa ollessa (omia lehmä) teimme lekon uusista laudoista, joita isä oli vienyt sinne sarraimen korjausta varten. Puolet kai ehdimme niistä polttaa, kun joku ehti meitä komentamaan. Tässä porukassa oli muitakin osallisia.

Olin eräänä kesänä linja-auton rahastajana Viipurissa linjalla Viipuri — Säiniö. Olin innokas syömään jäätelöä. Siihen aikaan oli sellaisia jäätelöpuikkoja, joissa oli tikku sisällä. Kerran kuljettajat lupasivat ostaa kaksikymmentä jäätelöä, jos syön ne kahdessa kymmenessä minuutissa. No, järjetön kun olin, niin ajattelin että saanpahan ilmaiset jäätelöt. Tietenkään ei juolahtanut mieleenkään,

että jos en syö niin joudun itse jäätelöt maksamaan. En muista silloisen ajan jäätelön hintoja, mutta sain kuskeilta rahat ja kävin kioskista ostamassa kaksikymmentä jäätelöä. Kyllä myyjä vähän ihmetteli, kun kerroin tarinani. Se oli iso pussillinen jäätelöä ja kyllä sivusta katsojiakin oli kerääntynyt paikalle kun kuskit kello kourassa antoivat merkin syönin alkamisesta. Neljän ensimmäisen jäätelön jälkeen tuntui, että koko homma jää sikseen. Mutta kun viides meni alas, niin sen jälkeen olisi mennyt kuinka paljon tahansa, koska suussa ei ollut enää mitään tuntu. Aikaa kului kaiken kaikkiaan kahdenkymmenen jäätelön syömiseen tasan yhdeksäntoista ja puoli minuuttia. Tämän jälkeen kuljettajat ostivat ison kupin kuumaa kahvia, jonka sain jotenkin kaadettua kulkusta alas, jolloin tuntokin alkoi palata. Olen varmaan maailmanmestari edellä kerrottujen tempausten takia ja olisi vaikka aihetta laittaa ennätyskirjaan.

Olisihan näitä hölmöyksiä enemmänkin, mitä tuli silloin hölmöilyä. Mutta eihän niitä kaikkia saisi sopiaan koko Suvannon seutuun, joten se siitä.

Urho V. K.

Ompelukurssilla 1925

Kuvan takana kirjoitus: Singerin koruompelukurssit. Käkisalmissa 16/11—5/12 1925. Ida Pitkänen Sakkola. Valokuvaamo on Talvenheimo, Käkisalmi. (Takaseinän ilmoituksessa näkyy sanat Maksuttomat koruompelukurssit. Ilmankos kurssilla on niin paljon väkeä... lähettäjän huom.) Kuva on saatu julkaistavaksi Ensi Helolta. Ida Pitkänen oli Ensin tati, ammatiltaan kodinhoitaja. Ida kuoli Heinolassa 74-vuotiaana v. 1974. Kuvan lähetti **Hanna Kitunen, Lempäälä.**

**TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU**

Menneen huomina

Synnyinseutuni rannat ja joen kivet
vartioivat lapsuuteni askelten jälkiä

Takana:

sodanarpisia pihoja
rikkiammuttuja ihmisiä
evakon raskaat askeleet
vierailta poluilla

Muistan:

nousevan auringon kajastuksen
Suvannon yllä

tuulen, veden ja ruohon
vasaraniskut sepän pajasta
ja myllynkivien jyhkeän äänen
muistan kuumat huulet
ja pehmeät käsivarret

En muista kaikkia vuoteen sijoja
vielä enemmän pitäisi unohtaa

Tänään:

seison liki Vuoksen virtaa
olen kuin kivi
hiidenkirnun pohjalla
kosken kivissä hukkuneiden hätä

Haluaisin:

kuulla Laatokan aaltojen laulun
tuntea Suvannon rannan pehmeän hiekan
ja nähdä kun rannan puut syleilevät illan aurinkoa.

Lähellä:

asfalttitiet
tehtaan savut
tiiltä ja lasia
työttömien ontot askeleet
sillan kannella

En vihaa tekemääni taivalta
en tietä jonka rajoina
ovat sairaat metsät

elän täällä
olen muualla
Katson tielle nähdäkseni
lapsien tulevan

Topi Aava -92

Sakkolan porsaita v. -48

Liittola oli ja lienee edelleenkin suosittu illanvietto- ja tanssipaiikka.

Nytkin lauantai-iltapäivällä naapurin poika pyöräili ohi kotini, ja kun näki minut ulkona, hihkaisi, kai tulet tansseihin Liittolaan? Minä olin vähän laiska käymään tansseissa, niin kuin muissakin tilaisuuksissa.

Asia jäi kuitenkin mieleeni ja illan-suussa päätin, että mitäs jos lähdenkin.

Minulla oli moottoripyörä, ja matkat kyllä menivät mukavasti minun kohdaltani.

Tuli pieni ongelma; hei äiti, oletkos nähnyt kravattiani? Äitini mietti hetken, sitten rupesi ironisesti hymyilemään.

— Kuules Arvo, en olisi aivan varma vaikka olisin aamuhämärissä ottanut kravattisi ja sitonut sen vasikan kaulanaruksi, en katsonut minkä pehmeän narun komerosta käteeni sain ja vein vasikan pitkään naruun ulos??

Voihan nenä, se oli vasikan kaulapantana.

Talutin vasikan navettaan ja otin kravattini pois, sanoin vasikalle, että aamulla palautan.

Mitäs siin, polven päällä vähän

oiain kravattia, ja uusi solmu vähän erilainen, ja kaulaan. No, ei sitten mitenkään passannut että ainoata krakaani olisi käyty pesemään, eihän koko menostani olisi tullut mitään.

Ajattelin että piikojahan ne tanssikaveritkin on pääasiassa ja että kylä ne hajut siellä tasaantuu.

Lähdin, mutta en päässyt pitkälle, kun se naapurin poika meni samaan suuntaan polkupyörällään ja pysäytti miut sanoen, kuules amppa, kun on näin sateinen ilma ja raskas keli, niin etkös ottais minua hinaukseen?

Pyörä on vietävä, kun on vähän niinkuin toiveita saatille? No, mitäs siinä, kyllähän minä sinut voin hinkatakin, tie on poliiseistakin vapaa yleensä ollut.

Kumpikaan ei kuitenkaan muistanut, että moottoripyörästäni on takalokasuoja istuimen alle saakka pois, ja eihän sitä hämärässä kaikkea huomaakaan.

Hinausnaru oli vain noin 1.5 m pitkä ja takapyörä siis kovin lähellä kaveriani.

Tie oli kovin savinen ja märkä soratie.

Kuulin kyllä että kaverini möläteli aina jotain välillä, mutta kun kat-

soin peiliin luulin ettei se mitään tärkeätä ollut. Mutta kun 10 kilometriä oli ajettu, olimme perillä ja pysäytin, tuli kyllä selväksi, mitä kaverini yritti sanoa; kun savea tuli niin saat... jäi sana aina kesken. Ei tullut kaverini tansseihin. Minulla oli taas se reissu mieleenjäävä? En koskaan voita missään arpajaisissa, enkä muutenkaan kilpailuissa, mutta tuolla oli sellainen arvauskilpailu, 2,5 litran purkki oli täynnä karkkia, omenia, jopa herneitä. Piti tietää montako kappaletta purkissa on? Sanoin 600 kpl, purkissa oli 599 kpl. Minä voitin?

En ole aivan varma, johtuiko voitostani, että pääsin saatollekin sinä iltana, mutta joka tapauksessa niin kävi.

Menimme sellaisen tytön kotipihalle missä oli mm. suuri sikojenkultetuslaatikko pihassa, ja sen laatikon päällehen kiipesimme karkkeja syömään. Mutta voihan nenä, joko taas tuurini petti? Yhtäkkiä laatikon kanssi aukesi, ja putosimme suureen sika-laatikkoon.

Kuulkaas nyt, hyvät ystävät ja kylänmiehet? Ei se arvon tuuri sittenkään tainnut pettää, niin hauskaa meillä oli. Muistaakohan Anneli?

Arvo Meskanen

Tuleeko haaveista totta?

Suvannon Seutu -lehden numero 7/91 lukiessa kuljin taas ajatuksissa kirjoittajien mukana kotiseudulla Riiskassa. Silmät kostui lukiessa. Kyynelsilmin paikan päällä käyneet katselitte seutuja, millaisiksi paikat ovat menneet näiden kymmenien vuosien aikana.

Karjalasta lähteneillä on sellainen toive ollut, että jos joskus saisimme Karjalan takaisin Suomelle. Nyt tuntuu, että jonkinlainen vastaus on saatu haaveillemme, kun pääsee jo kotiseutuja katsomaan ja uskaltaa asioista puhua.

Omaisilta on saatu kuulumisia, heiltä, jotka ovat käyneet paikan päällä. Mieltä lämmittää, kun he kertovat, että kodin rauniot on edes löydetty. Kohdallani Riiskassa on kahdetkin kodin rauniot. Synnyinkoti, josta onnettomien sattumien kautta piti luopua ennen sotia. Sitten Kopperoisen mäki, johon äitini Anna Mari Saksanen rakensi kodin. Äitini jäi leskeksi ennen sotia, lapsia seitsemän, heistä viisi alaikäistä. Sitten jatkosodan aikana, kun ihmiset pääsivät takaisin kotiseudulleen, niin kodithan taas rakennettiin. Näin äitikin

sai kodin pystyyn entisille raunioille. Mutta taas tuli vaihe, kun koti piti jättää. Karjalaiset joutuivat muuttamaan uusille asuinsijoilleen sisä-Suomeen. Niin joutui äitikin jo neljännen kerran kodin rakentamaan.

Näin jälkeen päin muistellen täytyy vaan ihmetellä, miten paljon naisihminen on jaksanut. Karjalan naiset ovat olleet osaavia ja neuvokkaita. Sanoisin heistä, että he ovat olleet jaloa terästä.

Hyvää kesää toivottaa

Eila Leskinen

Sänkimäki 73350 Haluna

Sakkola elää yhä meissä

Sakkola-Seura ry on toiminut 30 vuotta

”Viime vuosina olemme saaneet iloita monista toisen polven uusista jäsenistä! Kiinnostuksen syynä on varmaankin ollut mahdollisuus päästä käymään paikoissa, joista äidit, isät, mummot ja äijät kertoivat. Haikailemme menneitä on nuorilla joskus pinna kiristynyt. Näkis vaan?

Nyt he ovat jotkut jo nähneet. He ovat nähneet myös vanhempien tunnekuohon, ilon ja surun sekaisin. He ovat alkaneet ymmärtää jotain siitä, mitä mahti saa meidät vuosikymmeniä pitämään yhtä, vaikka muutama vuosi sitten laillisesti Sakkolassa ei voinut edes käydä, sanoi Sakkola-Seuran puheenjohtaja Eila Aro puheessaan ja jatkoi:

”Muutamaa suurtilallista lukuunottamatta, tilat olivat pieniä. Sukupolvien sitkeä uurastus ja neuvokkuus tarvittiin selviytymiseen. Itsenäisyyden alkuvuosina Pietarin markkinoiden sulkeuduttua, silloisessa rakennemuutoksessa, kehitettiin porsaankasvatus ja porsaskauppa, ravihevosiä kasvatettiin jne. Sakkolan porsaina meidät vieläkin tunnetaan! Kauppatoiminta, sahat, myllyt ja sähkölaitos edustivat muita välttämättömiä elinkeinoja.

Näyttäessämme nyt Sakkolaa jälkipolville, voimme vain kuvailla mitä on ollut missäkin. Jäljellä on maa, on Suvanto, metsät, koko se maisema, joka on vuosikymmeniä elänyt meissä.

Parhaillaan on toisaalla tässä talossa koolla karjalaseurojen edustajia Liiton järjestämässä tilaisuudessa, jossa keskustellaan Karjalan saamisesta takaisin. Vaikka meillä ei ole sikaan mahdollisuus palata, eihän tilanne siellä houkuttelee jäämään, emme tiedä mitä mahdollisuuksia tulevaisuus tuo.

Kaikki asiapaperit, joilla voidaan todistaa omistusoikeus Sakkolassa, on syytä selvittää jälkeläisille ajoissa.

Sakkola-Seuran perustavassa kokouksessa oltiin 13. 4. 1962. Takana taivalta 30 vuotta.

Meillä, jotka muistamme Sakkolan sellaisena kuin se oli, on vaikeuksia ilmaista sanoin niitä siteitä, jotka ovat edelleen olemassa Sakkolaan ja niitä siteitä, jotka yhdistävät meitä sakkolalaisia. Maa, jota sukupolvet ovat viljelleet, luonto, maisema, siellä ovat esivanhempiemme haudat. Kaikki tämä on jättänyt meihin jälkensä. Meidät on Suvannossa uitetu, kannettu selässä lietteille heinäaikaan, olemme noenneet itsemme paistikkailta perunapellolla, liekkuneet sarraimessa pääsiäisenä, virponeet kummit ja olleet paimenessa. Nämä muistot yhdistävät meitä ja toivomme voivamme siirtää jotain siitä jälkipolville!

Eila Aro päätti puheensa Aleksanteri Aavan säkeisiin runosta ”Ikuinen rakkaus”

On rakkaus rinnassa ikuinen
sen juuret on mullassa Kannaksen
syksyyn, ei talveen se kuolla
voi,
kevät lempemme lehdissä aina soi!

Karjalatalon Yläsalissa pidetyssä juhlassa 25. 4. 92 jaettiin Karjalaisseurojen Uudenmaan piirin myöntämät ansiomerkit:

Hopeisen merkin saivat Alli Ollikainen, Annikki Purontaa ja Maj-Lis Stenbäck. Pronssin merkki annettiin seuraaville: Meeri Häkkinen, Maija-Liisa Lamppu, Markku Naskali ja Irma Toivonen.

Merkit ojensivat Uudenmaan piirin puheenjohtaja Maire Honkanen ja varapuheenjohtaja Pentti Karvonen.

Kodikkaassa juhlassa pianonsoittoa esitti kolmannen polven sakkolalainen Jenni Kautonen, kanteleensoittoa Minna Vänskä ja yksinlaulua toisen polven sakkolalainen Marja Haikka, jonka esitykset erityisesti ihastuttivat yleisöä.

Juhlaan tulleet tervehdykset luki Sakkola-Seuran varapuheenjohtaja Aulis Airtto.

Karjalaista huumoria kalakauppiaseukkona esitti Enni Strengell niin valloittavasti, että yleisön suosionosoituksilla ja naurulla ohjelma päättyi. Lopuksi tuki laulettiin vielä Karjalaisten laulu.

Sakkola-Seura voi lähteä toiveikkaana uudelle vuosikymmenelle, sillä juhla oli osoitus toiminnan vireydestä.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tupaan. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh. (932) 64 506, Uno Pulakka, Ruovesi puh. (934) 76 021, Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen, Lempäälä. Punkalaitumella kirjoja myy Eino Kuisma, puh. (923) 74 346.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. (931) 751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

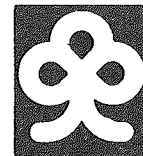
RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — PUH. (931) 739 541

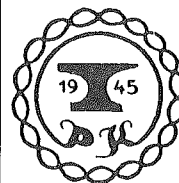
SAKKOLAN JUHLAT

Tampereella
ensi kesänä
8. — 9. 8. 92.

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

PUH. (931) 335 8204, iltaisin (935) 335 8204

Autopuh. 949 239 535

Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1992 8 kertaa vuodessa

Tilaushinta
70 mk vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk, palsta mm

Toimituksen ja konttorin osoite
Rautasema 37550 Moisio
Puhelin (931) 748 448 iltaisin

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
Lempäälän-Viialan Osuuspankki
37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955.

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Uno Pulakka